

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás	
Szerző:				Tárgy	92
Cím: <i>In memoriam</i>				Hely	<i>Böloni György</i>
Forrás: <i>Somogyi Néplap</i>				Idő	<i>1969.</i>
(Hely)		(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)	
		<i>1969. aug. 14.</i>			
				Személy	
				Helyszám	

IN MEMORIAM 333 BÖLÖNI GYÖRGY

Halálhíre tíz évvel ezelőtt mindenkit megrendített. Bölöni György szerénysége, műveltsége, elvhűsége tiszteletet ébresztett és követésre méltó példa volt. Nagy élet állt mögötte, nagy tanulságokkal. A századforduló Magyarországa indította, és az új irodalomért, az új művészetért, a megújuló társadalomért vívott küzdelem formálta. Így lett forradalmár és író, műkritikus és publicista. Minden műfajban ugyanazért a célért harcolt, eredményesen, következetesen. Hosszú éveken át barátja Ady Endrének, aki összes híve közül talán az egykori zilahi diákot, a nagy hagyományú erdélyi értelmiségi család fiát kedvelte a legjobban. Az első világháború előtt Bölöni haladó újságok párizsi tudósítója volt. Ekkor alakulnak ki a francia szellemi élet progresszív köreiből fűződő szoros kapcsolatai, amelyek az emigrációban, a magyar forradalmak bukása után Bölöni-nek kiemelkedő szerepet biztosítanak.

Párizsban él, Károlyi Mihály környezetéhez, a polgári radikalizmus szélsőbal szárnyához tartozik. Itt írja a két világháború közötti haladó magyar irodalom két jelentős alkotását, Táncsics Mihályról és Ady Endréről szóló életrajz-monográfiáját. Az utóbbi az Ady-irodalom nagyra becsült, kiemelkedő jelentőségű darabja, számos életrajzi adat hiteles foglalatja. Bölöni nemcsak irodalomtörténészként vizsgálja Ady pályáját, gondolatvilágának fejlődését, verseinek keletkezését. A költő párizsi éveinek társaként a barát és

a szemtanú hivatottságával tárja fel az életmű összefüggéseit, háttérének ismeretlen vonásait. Megjelenése idején — »Az igazi Ady« 1934-ben látott napvilágot, Párizsban — tudományos értékén túl az is jelentőssé tette Bölöni könyvét, hogy ez volt az első munka, amely torzítás nélkül adott képet Ady forradalmi költészetéről és emberségéről.

Bölöni a párizsi években emigráns magyar újságot szerkeszt; egyik kezdeményezője és vezetője a *Le Monde* című magyarnyelvű könyvsorozatnak, amely a progresszív nyugati irodalommal, s a legjobb szovjet művekkel ismertette meg olvasóit. A sorozat darabjai többnyire illegális úton juthattak csak Magyarországra.

A német megszállás idején a franciaországi Magyar Függetlenségi Mozgalom egyik vezetője. Fokozatosan jut el a marxizmusig, a kommunista politika elfogadásáig és követéséig. A felszabadulás után nyomban hazatér, diplomataként, majd az Irodalmi Alap igazgatójaként dolgozik. Az ellenforradalom leverése után konszolidáló irodalmi élet egyik irányítója. 1957-től haláláig az *Élet és Irodalom* szerkesztője. Ezekben az években jelenteti meg Ady az újságíró című tanulmányát, s megkezdí félévszázad írásainak kötetbe gyűjtését. Ez a sorozat halála után bontakozott ki, s mutatta meg igazán, milyen gazdag a publicisztikai és írói életmű, amelyért Bölöni Györgyöt 1955-ben Kossuth-díjjal is jutalmazták.